

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์ (กศ.ด)¹, วาสนา สุขไพศาล (พย.ม)^{1*}, กฤตยา จงจอหอ²,
กฤษฎาพันธ์ ดอกกุหลาบ², กัลยกร เทียมพัตร², นารินทร์ อิ่มในบุญ², ชินดา กองแก้ว²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 458 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.60$, S.D. = 0.41) นักศึกษาเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออายุ 13 ปี และดื่มมากที่สุดเมื่ออายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก (ตอบถูกร้อยละ 82.90) ทักษะการตัดสินใจการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.5$, S.D. = 0.41) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า อายุที่เริ่มดื่ม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เกรดเฉลี่ยสะสม ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทักษะการตัดสินใจการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ระดับชั้นปี อายุที่เริ่มดื่ม ที่พักอาศัย และเพศมีอำนาจการทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ร้อยละ 9 ($R^2 = 0.09$) โดยสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ = $1.640 + 0.087$ ระดับชั้นปี - 0.032 อายุที่เริ่มดื่ม + 0.088 ที่พักอาศัย - 0.099 เพศ

คำสำคัญ : ปัจจัยทำนาย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักศึกษา

¹ อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

*ผู้ประสานการตีพิมพ์เผยแพร่ E-mail: wasana.so@rbru.ac.th

Factors Predicting Alcohol Drinking Behaviors in Rambhai Barni Rajabhat University Students

Panun Kanokwonhnuwat (Ed.D.)¹, Wasana Sookpaisal (M.N.S.)^{1*}, Krittaya Jongjohor²,
Kritsadaphan Dokkularb², Galayakorn Tiampat², Nareerat Imnaibun², Chanita Kongkeao²

Abstract

This research aimed to study factors predicting alcohol drinking behaviors in Rambhai Barni Rajabhat University students. The subjects were 458 Rambhai Barni Rajabhat University students by purposive sampling. The data was collected from October to December 2022 by a questionnaire survey and analyzed by descriptive statistics, correlation, and stepwise multiple linear regression. The results showed that alcohol drinking behaviors in the students was low ($\bar{X} = 1.6$, S.D. = 0.41). The students started drinking alcohol the earliest, at the age of 13, and the most at the age of 19 (33.60%). The students had knowledge of alcoholic drinks at a high level ($\bar{X} = 2.5$, S.D. = 0.41). The starting age of drinking, average income per month, grade point average, knowledge of alcoholic drinks, and attitude toward alcohol drinking were associated with alcohol drinking behavior in the students at a low level with a p-value of 0.05. Moreover, college year, starting age of drinking, living place, and gender were predicting factors and accounted for 9% ($R^2 = 0.09$) of the variance in alcohol drinking behaviors. The equation for an unstandardized score was alcohol drinking behavior = 1.640 + 0.087 (college year) – 0.032 (starting age of drinking) + 0.088 (living place) – 0.099 (gender).

Keywords: factors predicting, alcohol drinking behavior, university students

¹Lecturer, Faculty of Nursing, Rambhai Barni Rajabhat University

² Nursing students, Faculty of Nursing, Rambhai Barni Rajabhat University

*Corresponding author E-mail: wasana.so@rbu.ac.th

บทนำ

ประชากรทั่วโลกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2,000 ล้านคน หรือคิดเป็น 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมด ประชากรทั่วโลกเสียชีวิตโดยมีสาเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 5.90 สาเหตุการเสียชีวิตในผู้หญิงทั่วโลก ร้อยละ 4 และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุการเกิดโรคที่เป็นภาระในการดูแลทั่วโลก ร้อยละ 4.40 พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ¹ ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการดื่มที่เกินมาตรฐาน รัสเซียเป็นประเทศที่ดื่มสุรามากที่สุด ร้อยละ 25 ผู้ชายทั้งประเทศเสียชีวิตก่อนจะถึงอายุ 50 ปี แนวโน้มการดื่มสุราในยุโรป แอฟริกา อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ค่อนข้างทรงตัว แต่เพิ่มขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิกตะวันตก ประเทศไทยใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการผลิต นำเข้า จำหน่าย และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป ให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์²

จากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของคนไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2564 พบว่า นักดื่มหน้าใหม่เริ่มดื่มครั้งแรกอายุ 15.13-15.41 ปี ร้อยละ 28 ดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว 16 ล้านคน ดื่มสม่ำเสมอ 10.60 ล้านคน (ร้อยละ 18.50) ดื่มนานๆ ครั้ง 5.40 ล้านคน (ร้อยละ 9.50) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มสูงสุด (ร้อยละ

36.50) กลุ่มอายุ 45-59 ปี และ 20-24 ปี มีอัตราการดื่มใกล้เคียงกัน กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการดื่ม ร้อยละ 15.20 กลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี มีอัตราการดื่มต่ำสุด ร้อยละ 15 ผู้ชายดื่มมากกว่าผู้หญิง 4 เท่า คนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลดื่มสูงกว่าคนในเขตเทศบาลเล็กน้อย ภาคที่ดื่มสุรามากที่สุดคือ ภาคเหนือ ร้อยละ 33.10 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 32.30 ส่วนกรุงเทพมหานครและภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) เป็นภาคที่ดื่มในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 27.20 และ 26.80 ตามลำดับ ส่วนภาคใต้ดื่มน้อยสุด ร้อยละ 16.70 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ดื่มเคยดื่มหนักในครั้งเดียว เพศชายเคยดื่มหนักในครั้งเดียวมากกว่าเพศหญิงเกือบ 2 เท่า ทั้งนี้ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาการตายก่อนวัยอันควร โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดความสูญเสียสูงสุด ได้แก่ อุบัติเหตุจากการขับรถยนต์ หรือจักรยานยนต์ ร้อยละ 7.60³ ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ประกอบด้วยทัศนคติต่อการดื่ม การอยากรู้ อยากลอง ความเครียด และการพิสูจน์ตัวตน รวมทั้งการเข้าถึงแหล่งซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย บุคคลใกล้ชิดดื่มทั้งคนในครอบครัวและเพื่อน บรรทัดฐานทางสังคมและสื่อโฆษณา วัยรุ่นที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 15 ปีนั้น มีแนวโน้มเป็นผู้ติดแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำเมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป⁴ ในปัจจุบันผู้หญิงมีแนวโน้มดื่มมากขึ้นจากความสนุกสนาน เข้าสังคม เพื่อคลายเครียด คลายปวดเมื่อยหลังจากทำงานหนัก ตลอดจนวิถีชีวิตปัจจุบันที่เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย⁵

จากฐานข้อมูลสารสนเทศ (Health Data Center) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2565 พบว่า ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 365,270 คน ได้รับการคัดกรองและบำบัด การดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 119,992 คน (ร้อยละ 32.98) เป็นผู้ที่ดื่มอยู่ 8,204 คน (ร้อยละ 6.84) เคยดื่มแต่หยุดนานกว่า 1 ปีขึ้นไป 3,610 คน ยังไม่เคยดื่ม 107,596 คน ผู้ดื่มรายใหม่เข้าถึงระบบบริการตามมาตรฐานการบำบัดสุรา จำนวน 630 ราย⁶ จากการสำรวจพื้นที่ที่โดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า มีร้านจำหน่ายสุราและสถานบันเทิงอยู่เป็นจำนวนมาก อาจส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมอยากลองดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนชักชวนกันไปเที่ยวตามสถานบันเทิง การเข้าถึง การลดแลกแจกแถมของสถานบันเทิง ทั้งนี้ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน อาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการผิดกฎหมาย การเกิดอุบัติเหตุ การขาดระเบียบวินัย การไม่เข้าเรียน

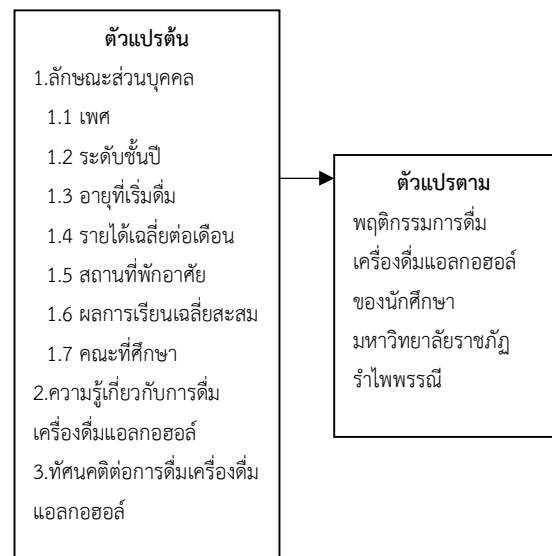
ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษา ปัจจัยทำนายพฤติกรรม การดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้วางแผนและส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ปัจจัยทำนาย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย